

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Eiropas tiesiskās sadarbības atlants civilīetās>Aizsardzības pasākumu savstarpēja atzīšana civilīetās

Aizsardzības pasākumu savstarpēja atzīšana civilīetās

Francija

17. pants - Publiski pieejama informācija

Kopš stājies spēkā 2010. gada 9. jūlija Likums Nr. 2010-769, **ģimenes lietu tiesnesis** (*juge aux affaires familiales*) var izdot **aizsardzības rīkojumu** (*ordonnance de protection*) civilīetās. Šo pasākumu reglamentē šādi noteikumi:

Civilkodeksa 515-9. un turpmākie panti,

Civilprocesa kodeksa 1136-3. un turpmākie panti attiecībā uz procedūras noteikumiem.

Civilprocesa kodeksa 1136-16. un turpmākie panti attiecībā uz procedūras noteikumiem, lai norīkotu elektronisko aproču valkāšanu ar mērķi brīdināt no vardarbības ģimenē cietušos.

Aizsardzības rīkojumu izdod šādās situācijās: ja notikusi **vardarbība pāra attiecībās**, neatkarīgi no tā, vai puses dzīvo kopā; ja notikusi **vardarbība no bijušā laulātā, partnera vai faktiskā dzīvesbiedra puses**, neatkarīgi no tā, vai puses ir dzīvojušas kopā; ja **pilngadīgai personai draudēts ar piespiedu laulību**.

Runa ir par vardarbību, kas **apdraud vienu no partneriem pāri un/vai bēmus**. Tiesnesis izdod aizsardzības rīkojumu, ja viņš uzskata, ka ir **nopietni iemesli uzskatīt, ka iespējamā vardarbība un briesmas, kurām cietuši puse tikusi pakļauta, ir ticamas**.

Ģimenes lietu tiesnesis var izdot aizsardzības rīkojumu neatkarīgi no laulības šķiršanas procedūras un arī tad, ja nenotiek kriminālprocess.

Tiesnesis var lemt par šādiem pasākumiem:

aizliegumu atbildētājam tikties ar konkrētām, īpaši norādītām personām un sazināties ar tām;

aizliegumu atbildētājam doties uz konkrētām vietām, kuras īpaši norādījis ģimenes lietu tiesnesis un kurās parasti uzturas prasītājs;

aizliegumu atbildētājam turēt vai nēsāt ieročus;

pieļāvums atbildētājam par veselības, sociālo vai psiholoģisko aprūpi vai atbildības veidošanas kursiem ar mērķi novērst un apkarot vardarbību pāra attiecībās un ar dzimumu saistīta vardarbību;

precētiem pāriem – lemt par laulāto atsevišķu dzīvesvietu, norādot, kurš no abiem laulātajiem turpinās dzīvot laulāto kopīgajā mājoklī. Kopīgā mājokļa izmantošanas tiesības principā tiek piešķirtas aizsardzības rīkojuma prasītājam, pat ja viņai/viņam ir nodrošināts ārkārtas mājoklis, ja vien nepastāv īpaši apstākļi;

faktiskajiem dzīvesbiedriem vai partneriem, kuri ir stājušies civiltiesiskās partnerattiecībās – lemt par kopīgo mājokli. Kopīgā mājokļa izmantošanas tiesības principā tiek piešķirtas aizsardzības rīkojuma prasītājam, pat ja viņai/viņam ir nodrošināts ārkārtas mājoklis, ja vien nepastāv īpaši apstākļi;

aizgādības īstenošanas kārtības noteikšanu un uzturēdžekļiem bērniem, ieguldījumu bērnu audzināšanā, piedalīšanos ģimenes un kopīgās māsaimniecības izdevumu segšanā vai materiālo palīdzību partneriem, kuri ir civiltiesiskās partnerattiecībās. Izdodot aizsardzības rīkojumu, tiesnesim ir jānorāda konkrēts pamatojums, kādēļ nav dots rīkojums par saskarsmes tiesību izmantošanu noteiktā tikšanās vietā vai uzticamas trešās personas klātbūtnē;

atļauju aizsargātajai personai neatklāt savu domicilu vai dzīvesvietu un par savu domicilu norādīt sava advokāta vai valsts prokurora adresi;

atļauju aizsargātajai personai neatklāt savu domicilu vai dzīvesvietu un ikdienas vajadzībām par savu domicilu norādīt kvalificētas juridiskas personas adresi; pagaidu juridiskās palīdzības piešķiršanu abām pusēm;

pēc tam, kad ir saņemta abu pušu piekrišana, norīkot elektroniskās aproces valkāšanu, ar kuras palīdzību jebkurā brīdī var saņemt brīdinājumu, ka atbildētājs tuvojas prasītājam noteiktā attālumā.

Šiem pasākumiem (jo īpaši aizliegumam uzņemt konkrētas personas, satikties vai sazināties ar tām) ir galvenokārt preventīvs raksturs. Tādējādi tiem var piemērot Regulu Nr. 606/2013. Tiem ir **pagaidu raksturs**: tos pieņem uz **laiku, kas nepārsniedz 6 mēnešus**. Tos pēc tam var pagarināt, ja pirms minētā termiņa beigām tiek iesniegta laulības šķiršanas, laulāto atšķiršanas vai aizgādības īstenošanas prasība (Civilprocesa kodeksa 1136-13. pants). Tādā gadījumā aizsardzības rīkojums paliek spēkā līdz brīdim, kad spriedums ir stājies likumīgā spēkā, ja vien tiesa nenolemj citādi. No otras puses, elektroniskās aproces valkāšanas pasākumu var noteikt un atjaunot tikai uz 6 mēnešiem.

Procedūra

Ar 2019. gada 28. decembra Likumu Nr. 2019-1480, ar ko vērsas pret vardarbību ģimenē, tika grozīts Civilkodeksa 515-11. pants, lai paredzētu, ka aizsardzības rīkojumu izdod ilgākais sešu dienu laikā no tiesas sēdes datuma noteikšanas dienas.

Prasības celšana tiesā. Prasītājam jāvēršas pie ģimenes lietu tiesneša ar pieteikumu, kas iesniegts personīgi vai nosūtīts tiesas kancelejai. Pēc pieteikuma saņemšanas ģimenes lietu tiesnesis izdod rīkojumu, kurā nosaka tiesas sēdes datumu, no kura sākas Civilkodeksa 515-11. pantā minētais sešu dienu termiņš. Pēc tam prasītājam ir divas dienas, kuru laikā tiesu izpildītājs pretējai pusei var darīt zināmu tiesas sēdes datumu, iesniegto pieteikumu un dokumentus. Tiesu izpildītāja honorārus sedz valsts, lai personas, kas cietušas no vardarbības ģimenē, varētu vērsties tiesā bez maksas. Civilprocesa kodeksa 1136-3. pants paredz arī iespēju paziņot tiesas sēdes datumu administratīvā kārtībā (piemēram, ar policijas iestādes, ieslodzījuma vietas vadītāja starpniecību), ja pastāv nopietni un nenovēršami draudi tās personas drošībai, uz kuru attiecas aizsardzības rīkojums, vai ja nav citu paziņošanas līdzekļu.

Pušu uzaicināšana. Ģimenes lietu tiesnesis uzaicina puses uz tiesas sēdi ar rīkojumu. Pusēm par to paziņo saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem.

Tiesas sēde. Tiesvedība notiek mutiski. Puses aizstāvas pašas, taču tām var palīdzēt vai tās var pārstāvēt advokāts.

Paziņošana. Aizsardzības rīkojumu izsniedz (tiesu izpildītājs), ja vien tiesnesis nenolemj, ka to izsniegs tiesas kanceleja ierakstītā vēstulē, lūdzot paziņot par tās saņemšanu, vai pa administratīviem kanāliem, ja pastāv nopietni un nenovēršami draudi tās personas drošībai, uz kuru attiecas aizsardzības rīkojums, vai ja nav citu izsniegšanas līdzekļu.

Tiesnesis lēmumu dara zināmu arī valsts prokuroram, lai nodrošinātu noteikto pasākumu izpildi. Tiesnesis nosūta lēmumu kompetentajiem policijas vai žandarmērijas dienestiem informācijas nolūkā. Turklāt, ja tiesvedībā atklājas, ka ir apdraudēts bērns, tiesnesis pēc tiesas sēdes lietu nodod valsts prokuratūras atbildīgajiem dienestiem.

Reģistrs. Nav īpaša reģistra par pasākumiem, kas pieņemti saistībā ar aizsardzības rīkojumu. Tomēr ar aizsardzības rīkojumu noteiktie aizliegumi tiek ierakstīti meklēto personu reģistrā (kontaktēšanās aizliegums, aizliegums atrasties noteiktās vietās, aizliegums izbraukt no valsts utt.).

Pārsūdzība. Lēmumu var pārsūdzēt 15 dienu laikā pēc tā izsniegšanas. Atbildētājs var arī iesniegt pieteikumu par aizsardzības rīkojuma atcelšanu vai grozīšanu, vai par dažu rīkojumā noteikto pienākumu pagaidu atlikšanu.

Aizsardzības rīkojuma izpilde.

Aizsardzības rīkojuma ietvaros noteiktie pasākumi ir **izpildāmi provizoriski**, proti, tiem jāstājas spēkā tūlīt pēc sprieduma paziņošanas (pat atbildētāja pārsūdzības gadījumā), vajadzības gadījumā ar tiesībsargāšanas iestāžu palīdzību. Aizsargātā persona var nodot lietu policijai vai žandarmērijai, ja ir pārkāpts viens vai vairāki ģimenes lietu tiesneša noteiktie pasākumi.

Šo pasākumu neievērošana ir noziedzīgs nodarījums, kas ir sodāms saskaņā ar Kriminālkodeksa 227-4-2. pantu. Par šo nodarījumu paredzēts divu gadu cietumsods un 15 000 EUR naudas sods. Ja vecāki kopīgi īsteno aizgādību, tiesnesim, kas atļauj cietušajai pusei neatklāt adresi, ir arī jānosaka kārtība, kādā tiek saglabāta saikne starp personu, kas rada apdraudējumu, un bērnu ar trešās personas palīdzību vai nosakot saskarsmes vietu, kā arī jāvienojas par uzturēšanās maksāšanu ar bankas pārskaitījumu.

18. pants a)(i) punkts - iestādes, kuru kompetencē ir noteikt aizsardzības pasākumus un izdot apliecinājumus saskaņā ar 5. pantu

Ģimenes lietu tiesnesis nosaka aizsardzības pasākumus un izsniedz 5. pantā paredzētos apliecinājumus.

Teritoriāli kompetentais ģimenes lietu tiesnesis ir:

ģimenes lietu tiesnesis ģimenes dzīvesvietā;

ja vecāki dzīvo šķirti, ģimenes lietu tiesnesis tā vecāka dzīvesvietā, pie kura parasti dzīvo nepilngadīgie bērni, ja aizgādība tiek īstenota kopīgi, vai tā vecāka dzīvesvietā, kurš īsteno aizgādību viens;

citos gadījumos ģimenes lietu tiesnesis tās personas uzturēšanās vietā, kura neierosināja lietu.

Pieprasījums izsniegt apliecinājumu jāiesniedz divos eksemplāros, un tajā precīzi jāapraksta pievienotie dokumenti. Advokāta pārstāvība netiek prasīta. Apliecinājuma izdošanas atteikumu var pārsūdzēt vispārējās tiesas priekšsēdētājam, jo šāds pieprasījums nav jāiesniedz ar advokāta starpniecību.

Prasības, pamatojoties uz regulas 11. un 13. pantu, kas celtas saskaņā ar Civilprocesa kodeksa **509-8. pantu**, tiek iesniegtas vispārējās tiesas priekšsēdētājam izskatīšanai paātrinātā procedūrā pēc būtības (*procédure accélérée au fond – PAF*). Šī procedūra, kas ir ieviesta ar 2019. gada 20. decembra Dekrēta Nr. 2019-1419 5. pantu un ir paredzēta **Civilprocesa kodeksa 481.-1. pantā**, nodrošina iespēju ātri noteikt tiesas sēdes datumu, bez nepieciešamības pierādīt lietas steidzamību. Lietas steidzamību nosaka procedūras raksturs, un to var izmantot tikai tad, ja tas skaidri paredzēts tekstā.

18. pants a)(ii) punkts - iestādes, kurās var atsaukties uz citā dalībvalstī noteiktu aizsardzības pasākumu un/vai kuru kompetencē ir izpildīt šādu pasākumu iestādes, kurās var atsaukties uz citā dalībvalstī noteiktu aizsardzības pasākumu un/vai kuru kompetencē ir izpildīt šādu pasākumu, ir **policija vai žandarmērija**.

18. pants a)(iii) punkts - iestādes, kuru kompetencē ir koriģēt aizsardzības pasākumus saskaņā ar 11. panta 1. punktu

Prasītājs var lūgt sprieduma izpildes dalībvalstij koriģēt aizsardzības pasākuma faktiskos elementus, lai to īstenotu minētajā dalībvalstī, pamatojoties uz regulas 11. pantu. Prasības, pamatojoties uz regulas 11. un 13. pantu, kas celtas saskaņā ar Civilprocesa kodeksa **509-8. pantu**, tiek iesniegtas vispārējās tiesas priekšsēdētājam izskatīšanai paātrinātā procedūrā pēc būtības (*procédure accélérée au fond – PAF*). Lēmumu par tām pieņem paātrinātā procedūrā pēc būtības.

Tādējādi, lai gan Civilprocesa kodeksa 1136-6. pantā ir paredzēta mutiska procedūra bez obligātas pārstāvības, ja Francijas tiesā ir iesniegts aizsardzības rīkojuma pieprasījums, pieteikums par citas dalībvalsts noteikta civilās aizsardzības pasākuma atzīšanu Francijā tiek izskatīts paātrinātā procedūrā pēc būtības ar obligātu pārstāvību saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 509-2. un 760. pantu.

Attiecībā uz teritoriālo jurisdikciju tiek piemērotas judikatūras normas, kas piešķir prioritāti pareizas tiesvedības prasībām. Tāpēc pieteikumu var iesniegt izskatīšanai vispārējās pirmās instances tiesas priekšsēdētājam vietā, kur aizsargātā persona plāno uzturēties vai dzīvot.

18. pants a)(iv) punkts - tiesas, kurās saskaņā ar 13. pantu iesniedz pieteikumu par atzīšanas un vajadzības gadījumā izpildes atteikšanu

Atbildētājs tiek informēts par apliecinājuma izsniegšanu un var pret to iebilst, pamatojoties uz regulas 13. pantu, vēršoties izpildes dalībvalsts tiesā.

Pieteikumu par atzīšanas vai izpildes atteikumu iesniedz vispārējās tiesas priekšsēdētājam izskatīšanai paātrinātā procedūrā pēc būtības (ņemot vērā attiecīgo lietu, to var deleģēt ģimenes lietu tiesnesim). Advokāta pārstāvība netiek prasīta.

Attiecībā uz teritoriālo jurisdikciju tiek piemērotas judikatūras normas, kas piešķir prioritāti pareizas tiesvedības prasībām. Tāpēc pieteikumu var iesniegt izskatīšanai vispārējās pirmās instances tiesas priekšsēdētājam vietā, kur aizsargātā persona plāno uzturēties vai dzīvot.

Lapa atjaunināta: 24/02/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.